

PAPPI? 3

Kristillinen Suomi

Huovisella on piispoille tyypillinen näkemys Suomesta kristillisenä maana. "Epäuskoinenkin ministeri - jos sellaisia läpeensä kristillisessä Suomessa edes on - osaa nostaa kehitysyhteistyörahoja ja edistää köyhyysohjelmaa, jos poliittista tahtoa löytyy" (s.137).

- Mitä tekemistä piispoilla ja papeilla on "läpeensä kristillisessä Suomessa"?

Uudestisyntyttäessään kansaa kasteella he tavallaan tekevät itsensä tarpeettomiksi, työttömiksi; tämän jälkeen hommaksi jää vain kansan moraalin pieni heivaaminen ylöspäin.

Alkuseurakunnalla oli haaste: kääntymättömiä ja pelastumattomia oli ympärillä pilvin pimein, mutta kirkko on näppärästi poistanut tämän ongelman. Onhan tässä tosin sekin varjopuoli, että papit joutuvat puuhailemaan "niissä näissä" ja samalla kokemaan turhautumista; kaikki on liian helppoa, liian valmista.

Huovisen on siis vaikeaa saada näköpiiriinsä epäuskoista suomalaista. Raamattu näkee, että "usko ei ole joka miehen" (2 Tess.3:2), ja että vain harvat pelastuvat (Matt.7:13-14). **Lutherilla** oli raamatullinen näkemys: Kristitty on harvinainen lintu. Tosin jotkut viettävät Huovisenkin mielestä epäkristillistä elämää; mutta **tällaisillehan juuri armo kuuluu**. Jeesuskin seurusteli publikaanien ja syntisten kanssa. Eihän meistä kukaan ole täydellinen. Seurakunta on "syntisten yhteisö". **Tältä pohjalta ajatellen voitaisiin todeta, että läpeensä kristillisessä Suomessa piispan virka lukeutuu toiveammattien joukkoon!**

Epätoivoko uskoa?

"Epäusko on eri asia kuin epäily tai epätoivo. Oikeastaan epäilykset ja epätoivo kuuluvat myös uskoon. Kun Kristus huusi ristillä: 'Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut?', se oli epätoivon huuto. Kristus todella luuli, että Isä on hänet hylännyt. Mutta silti hän huusi Jumalan puoleen" (s.137).

Jeesus on annettu meille esikuvaksi, mutta tämä ei koske hänen kutsumustehtävänsä: syntyminen, kaste, kiusaus, ihmeteot, sijaiskärsiminen ja kuolema. Ei Jeesuksen epätoivo merkitse sitä, että se kuuluu myös uskovan elämään. Päinvastoin: Jeesus kärsi epätoivon kauhut, jottei meidän tarvitsisi joutua epätoivoon. Jeesuksen epätoivo liittyi hänen kutsumukseensa maailman Vapahtajana.

"Sillä minä tunnen ajatukseni, jotka minulla on teitä kohtaan, sanoo Herra: rauhan eikä turmion ajatukset; minä annan teille tulevaisuuden ja toivon"

(Jer.29:11).

Toivo kuuluu keskeisenä elementtinä kristilliseen uskoon: **usko, toivo ja rakkaus**.

"Me olemme kaikin tavoin ahdingossa, mutta emme umpikujassa, neuvottomat,

mutta emme toivottomat" (2 Kor.4:8).

Epätoivo ei kuulu, kuten Huovinen väittää, uskon. **Sielunvihollinen** johtaa omansa syntirekillä epätoivoon (vrt.tuhlaajapoika, Luuk.15:17). **Saul ja Juudas Iskariot** ovat tästä murheellisia esimerkkejä. Kumpikaan näistä ei kulkenut uskon tietä, vaan he joutuivat perkeleen pettämiksi. Sielunvihollisen strategiaan kuuluu tehdä ensin synti miellyttäväksi ja luvalliseksi: ei synti ole lainkaan vaarallista. Kun se on saanut johdettua ihmisen tarpeeksi syvälle syntiin, se julistaa: **nyt sinulla ei ole enää mitään toivoa.**

Niilo Tuomenoksa: *"Evankeliumi ei ole epätoivoinen edes helvetin portilla. Synkkyys kristillisyydessä on kotoisin syvyydestä. Jumala tekee nöyriä, mutta ei toivottomia. Toivo pitää tietä avoinna helvetin porteilta aina taivaan ovelle asti. Väsymys sallitaan, mutta ei toivon menettämistä. Epäusko saarnaa tiet tukkoon. Usko näkee ne mahdottomuuksissakin avoinna."*

Lutherin Vähä katekismus lukee epätoivon "suurten" syntien joukkoon:

"että Jumala suojelisi ja varjelisi meitä, niin ettei perkele, maailma ja oma lihamme pettäisi eikä viettelisi meitä epäuskoon, epätoivoon ja muihin suuriin synteihin..."

Hylkäämisessä ei ollut kysymys vain Jeesuksen "luulemisesta". **Jeesus tosiaan joutui Jumalan hylkäämäksi.** Tässä Huovinen kieltää Kristuksen jumaluuden. Kieltäessään, että Jeesus oli Jumalan hylkäämä, hän samalla kieltää sijaissovituksen! Kristus joutui Jumalan hylkäämäksi meidän tähtemme, Jes.53:4-7.

Armo muuttaa

"Jos armo vapauttaa arvostelusta ja arvoista, voiko armo silloin kuulua myös niille, jotka eivät elämässään pysty noudattamaan oikeita arvoja ja oikeaa moraalialia. Kuuluuko armo arvottomille?" (s.144).

- Kirkon tehtävä ei ole vallitsevan tilanteen ja synnin vanhurskauttaminen.

Tokihan armo kuuluu kaikille, mutta sitä on turhaa julistaa (eikä se kuulu) niille, jotka eivät ole tulleet synnin tuntoon, tulleet armoa tarvitseviksi. Armon suloista voidetta ei tule sivellä kansan suruttomuuden yli ja sen peitteeksi. Armonjulistus, jota ei edellä lain saarna, on "halpaa armoa", jolla ei ole mitään katetta - eikä myöskään muuttavaa voimaa. Unohdetaan se raamatullinen fakta, että armo muuttaa. Uskova, armon saanut ei voi elää synnissä, Room.6:1,2.

Niin paljon kuin Huovinen korostaakin kasteen merkitystä - ja rakentaa oikeastaan kaiken sen varaan, hän jättää täysin huomiota sen, että kaste merkitsee kastetta Kristuksen kärsimiseen, kuolemaan ja ylösnousemiseen. Kastetun tulee olla kuollut pois synnistä ja elää ylösnousemuselämää! Sama asia tulee esille 1 Joh.3:9. Raamattu puhuu henkilöistä, joissa on jumalisuuden ulkokuori, mutta he kieltävät sen voiman, 2 Tim.3:5. Uskovien tulee loistaa pimeään maailman keskellä, Matt.5:13-16. Jeesuksen luo saattulla sellaisena kuin on, mutta kukaan ei jää siellä entiselleen, 2 Kor.5:17. Huovinen lähenee tässä asiassa pelottavasti piispa Riekkisen erästä mieliteemaa: seurakunta on syntisten yhteisö!

Mikä tekee julistuksen moralistiseksi?

"Ilman armoa kirkon julistus muuttuu moralismiksi" (s.145).

- Ei moralismia ratkaista sen mukaan onko lakia ja armoa tasaisesti, sopivassa suhteessa. Mikä jättää saarnan moralismiin? Silloin kun saarnaajalla ei ole tajua kuulijoiden todellisesta tilasta, hän ei voi myöskään jakaa oikein totuuden sanaa, 2 Tim.2:15. Väärä tilannearvio johtaa lain ja evankeliumin sekoitukseen.

Kun lakia ei julisteta "tappavana lakina", sekoitus on väistämätön. Muodollinen armon julistus tämän päälle ei millään tavoin korjaa tilannetta. Kun puhuja lähtee siitä, että kaikki kuulijat ovat jo uskovia, kristittyjä, ajaututaan moralismiin välttämättä. Julistaja syyllistyy tällöin kristillisen etiikan opettamiseen **kastetuille pakanoille**, kun hänen tämän sijaan tulisi evankeloida kuulijoitaan. Kun kääntymättömiltä vaaditaan kristillistä etiikkaa, se on moralismia puhtaimmillaan! Jumalan viimeinen sana on armo ainoastaan niiden kohdalla, jotka nöyryvät parannukseen - muiden kohdalla viimeinen sana on tuomio, Room.8:1; Joh.3:36.

Saarnaajan oltava ylhäällä ja alhaalla

Huovinen korostaa, että saarnan valmistamisessa "Tarvitaan herkkyyttä sekä ihmisille että Jumalalle. On oltava kuulolla ja painettava mieleen, mitä tapahtuu sekä "alhaalla" ihmisten kesken että "ylhäällä" Jumalan luona" (s.152).

- Tässä hän kuitenkin unohtaa painottaa, että Jumalan palvelijalla tulee olla painotus "ylhäällä", muutoin ei Jumalan sanansaattajana oleminen onnistu:

"Jos he olisivat seisoneet minun neuvottelussani, niin he julistaisivat minun sanani kansalleni ja kääntäisivät heidät pois heidän pahalta tieltään ja pahoista teoistansa" (Jer.23:22).

Koska Suomen kansa elää pääsääntöisesti suruttomasti, olisikohan puute

siinä, etteivät saarnamiehet ole olleet riittävästi "ylhäällä".?

Millainen on hyvä saarna?

Piispa Huovinen antaa monia hyviä vinkkejä saarnamiehelle. Myös Lutherin saarnaohjeet ovat paikallaan (s.166)).

Huovinen neuvoo: "Pääasiat on erotettava sivuasioista" (s.165).

- Siinäpä sitä ollaan! Priorisointi on välttämätöntä. On oikeus ja kohtuus, että nimenomaan kun olemme tekemisissä luterilaisen saarnan kanssa, keskeisinä ovat vanhurskauttamis- ja uudestisyntymisopit. Näitä ei kuitenkaan yleisesti painoteta - tuskin mainitaankaan. On tärkeää muistaa, että "sydän tekee puhujan". Sanansaarnaajalla tulee olla uudestisyntynyt sydän. Tätä kautta tulee myös sanoma. On sääliä puhua sanomatta mitään. Tällainen esiintyminen on taakka sekä kuulijoille että saarnaajalle itselleen. Puutetta tällä kohdalla ei voida korvata millään ulkonaisen esityksen hienouksilla. Edelleen on liikuttava laki ja evankeliumi -akselilla. Molempien tulee olla sataprosenttisia.

Kirkkorakennusten pyhyys

Tässä Huovinen siirtyy reippaasti vanhatestamentilliselle ja katoliselle sektorille. Me tiedämme, kuinka **sanasta ja uskonvanhurskaudesta luopuminen on johtanut katolisen kirkon antamaan rakennuksille, esineille ja liturgiselle kuvatteluille pyhyyttä**. Huippuna ovat mitä mielikuvituksellisimmat

pyhäinjäännöskokoelmat. Kun oikeasta pyhydestä, sydämen muuttumisesta luovutaan, lähdetään hankkimaan pyhien esineiden välityksellä pyhyttä. Tästä on lähtöisin mitä monimuotoisin taikausko ja epäjumalien palvonta. Tätä löytyy paljon myös molemmista katolisista kirkkoista. Tämä on tietysti helpompi tie kuin parannuksen ja uudestisyntymisen tie - ja kansaanhan se menee! Tätä tietä kristinusko muokkautuu **kansanuskonnollisuudeksi ja yleisuskonnollisuudeksi**.

Proosallisesti voitaisiin asia ilmaista: kun usko loppuu, konstit alkavat! Kirkkohistorian mukaan kirkon ulkonainen loisto on kääntäen verrannollinen seurakunnan sisäiseen tilaan! **Teologinen tiedekunta satsaa liturgien koulutukseen; saarnaaja se ei valmista**.

Kirkon arvon määrää sinne kokoontunut seurakunta. Jos sanankuuloon kokoontuminen ei saa aikaan muutosta ihmisten elämässä, he kokoontumisellaan tekevät kirkosta "ryövärien luolan", Jer.7:9-11; Matt.21:13. On myös muistettava, että antikristus tunkeutuu röyhkeästi lopunajan kirkkoon, 2 Tess.2:4. Alkuseurakunta tyytyi kokoontumaan kodeissa. Silloin oli asia raameja tärkeämpi!

Missä Jumala on? Huovinen vastaa: "Evankeliumi lupaa, että hän on läsnä siellä, missä sanaa saarnataan ja sakramentit toimitetaan" (s.171).

- Ehkäpä tätä kuitenkin pitäisi hieman tarkentaa. Kristus on siellä, missä hänen omansa ovat (Matt.28:20). Edelleen Kristus on siellä, missä on oikea sanansaarna (laki ja evankeliumi) ja missä sakramentit jaetaan oikein Kristuksen sääntöjen mukaan.

Rooman kirkko on kouluesimerkki siitä, kuinka sanasta ja sakramenteista voidaan pitää tiukasti kiinni kirkon olematta silti oikea, Kristuksen kirkko.

Sama vaara uhkaa tänään luterilaistakin kirkkoa.

Kaikki me olemme pappeja

Tämä harhaoppi ei ole mikään uusi, mutta nyt kuulemme sen myös piispa Huoviselta. "Kaste on ensimmäinen pappisvihkimys. Kaikki kastetut kristityt ovat Jumalan kansaa, 'pyhä, kuninkaallinen papisto' (1.Piet.2:5-9) (s.178).

-Voi pyhä yksinkertaisuus! Voi pimeyksien pimeys! Eihän Pietari kirjoita näitä sanoja kaikelle kansalle, vaan ainoastaan uskoville, "valituille muukalaisille", 1 Piet.1:1. Piispan olisi pitänyt vaivautua ottamaan selvää kirjeen osoitteesta. Tämä on tyypillistä uudestisyntymättömien teologiaa (theologia irrogenitorum).

Peittääkö alba?

"Alba on sen vertauskuva, että kutsujan armo peittää kutsutun viat ja synnit. Seurakuntalaiset voivat katsoa papin valkoiseen albaan ja unohtaa (tai pyrkiä unohtamaan) pappinsa puutteet ja törmäilyt" (s.178).

-Tähän on syytä sanoa, ettei papin alballa (sen enempää kuin rippinuorenaan alballa) ole mitään taianomaista ja puhdistavaa voimaa. Pappisvirka ei millään tavoin takaa sydämen puhtautta eikä vapauta parannuksen ja uudestisyntymisen vaatimuksesta. Puhdistuminen voi tapahtua ainoastaan Jumalan Pojan veren kautta, Jes.1:18; 1 Joh.1:9. Papilla on saastainen sydän, jos Jeesuksen veri ei ole saanut sitä puhdistaa, Sak.3:1-5. Eikä seurakuntalaisten papin vikojen unohtaminen mitään ratkaise; **Jumalan kanssa on asia saatava vanhurskauttamisessa kuntoon**.

Lutherin mielipide

Huovisen korostaessa liturgista loistoa ja siihen liittyviä pappien pukuja on syytä ottaa esille **Lutherin** kanta. Olavi Kares (myöhemmin myös piispa) kirjoittaa:

"Samoin säilytettiin mm. kynttilät ja messupuku, 'niin kauan kuin niitä riittää', kuten Luther sanoi. Edellinen tapa todella vähitellen hävisi, mutta messupuvut olivat niin hyvää ainetta, että ne ovat eräiden luterilaisten kirkkojen piirissä nyt jo kestäneet yli neljäsataa vuotta ja näyttävät omaavan Fenix -linnun taidon uudistua tuhkasta entistä ehommiksi. Mitähän Luther olisi arvellut, jos hän olisi sielunsa silmillä nähnyt, että uskonpuhdistuksen luoman kirkon papit vielä 1900-luvulla pitävät tiukasti kiinni vanhasta muodosta ja esiintyvät messupuvuissaan jonkinlaisina kuriositeetteina muinaisilta ajoilta" (Kares, Luther, ss.153-154).

Mikä on papin perustus?

Huovinen varsin paljon korostaa ulkonaisia asioita papinviran hoidossa. Sen sijaan sisäiset, suhde Jumalaan ja henkilökohtainen usko, jäävät kovin vähälle maininnalle - ne kaiki tulevat pappisvirassa "kuin manulle illallinen"! Jos ja kun Luther puhui ristinmerkin tekemisestä, se on nähtävä katolisena jäänteenä (kuten esim. kasteuudestisyntyminen, jumalanpalvelus, papinpuvut jne.), jota ei suinkaan ole seurattava, vaan siitä on pyrittävä eroon, kuten katolisesta hapatuksesta yleensä. Ristinmerkki auttaa katolista kirkkoa tunkeutumaan luterilaiseen kirkkoon "kyökin kautta". **Kun on ylenmäärin hengellistä rekvisiittaa, ihmisten huomio kiintyy sanankuulon sijasta siihen.** Usko tulee edelleenkin "kuulemisesta" eikä näkemisestä.

Kaste, teologinen koulutus, pyhät rakennukset, pyhät vaatteet, ristinmerkit ja muut rituaalit ovat Huovisen teologiassa pappia kantavat ja kannattavat asiat. Tässä tulee hakematta mieleen Jeesusken ajan fariseukset, jotka huolehtivat ulkonaisesta puhtaudesta ja löivät laimin sisäisen, Matt.23:25-28. **Niilo Tuomenoksa** on sanonut: *"Farisealainen pyhyys on katsomista, ei penkomista varten."*

Pappi puhuu - Kristus puhuu?

Huovinen liittää toistuvasti papin hengellisen arvon ja pätevyuden hänen virkaansa. **Papin jumalasuhte hoituu viranhoidon myötä.** "Virkaa hoitaessaan pappi kuitenkin toimii Kristuksen puolesta, hänen suunaan ja äänenään, jopa hänen käsinään. Pappi ei puhu omiaan, vaan hän puhuu sitä, mitä Kristus sanassaan käskee puhua...Papin ja Kristuksen välillä vallitsee jännitteisen salaisuuden sävyttämä suhde. Yhtäällä heidän välillään on suunnaton ero, toisaalta pappi tekee Kristuksen tekoja ja puhuu hänen sanojaan. Luther saattaa jopa sanoa, että kun pappi puhuu, silloin puhuu itse Kristus" (s.183).

"Pappi ei puhu omiaan." Vähää aikaisemmin kuitenkin pidettiin mahdollisena, että pappi esittää henkilökohtaisia mielipiteitään. Voidakseen olla Kristuksen palvelija edellytetään papilta sitä, että hän on elävänä oksana Kristus-viinipuussa (Joh.15:5), ja uskon kautta liitetty Kristuksen ruumiin jäseneksi, 1 Kor.12:27. Nämä tärkeät asiat eivät hoidu automaattisesti pappisviran myötä. Piispa, sen enempiä kuin pappikaan, ei pääse Jumalan yhteyteen muutoin kuin uudestisyntymisen ja ahtaan portin kautta, Joh.10:9.

Kristuksen puhuminen ei ole itsestäänselvyys edes uskovan papin kohdalla. Suruttomalla papilla ei ole yhteyttä Jumalaan, eikä hän näin olen voi toimittaa

jumalallisia asioita. Häneltä puuttuu toimeensa Jumalan valtuutus ja valtakirja. Tällainen pappi toimii vain omaan (ja kirkon) laskuun. Todennäköisesti hän saarnassa puhuu "omiaan".

Näkemyksen taustalla lienee ajatus, että pappisvihkimyksessä liitytään apostoliseen ketjuun (succesio apostolica). Samoin silloin tällöin tuodaan esille kerettiläinen ajatus pappisvihkimyksessä saatavasta Pyhän Hengen lahjasta (mm.Matti Sihvonen).

"Kovin suuria esteitä ei olisi pitää sakramenttina myös pappisvihkimystä ja avioliittoa" (189). Vihkimysten laajentaminen Huovisen esityksen mukaan sakramentiksi johtaa sivuraiteille, koska Huovinen sanoo edelleen: "ne (sakramentit) lahjoittavat Jumalan armon varmasti" (s.189).

Näin lähennyttään vauhdilla Rooman ex opere operato - kirkkoa. Näin sakramentalismi vahvistaa otettaan Sanan ja uskonvanhurskauden kustannuksella. **Mitä enemmän papilla on sakramenteja jaettavana, sitä suuremmaksi hänen asemansa ihmisten silmissä tulee.**

Huovisen esittämät ajatukset ovat epäraamatullisia. Jos sakramentit "lahjoittavat Jumalan armon varmasti", miksi armo ei näytä mitään vaikuttavan kansan enemmistössä? Pyhän Hengen saaminen edellyttää, että "sydän on oikea Jumalan edessä", Apt.8:21. Mitään muuta tietä ei ole! Ei sillä mikään vielä ratkea, että meille jotakin "varmasti" lahjoitetaan; tarvitaan lisäksi vastaanottaminen, Joh.1:11-12. Ja tässä piispa Huovisen teologia ontuu pahan kerran!

Kirkko on kova lahjoittelemaan. Se toimii joulupukkina, joka kitsastelematta jakaa pakettejaan niin pahoille kuin hyvillekin: kaste, konfirmaatio, avioliitto, pappisvihkimys, kodin siunaaminen, hautaan siunaaminen jne. Kirkon ongelma ei ratkea sakramenteja lisäämällä! Pitääkö Huovinen vastaanottamisen helppona ja itsestään selvänä, kun hän ei tähän puoleen kajoa lainkaan? Raamatun mukaan asia ei ole näin, 2 Kor.6:1.

Uskovien kaste

Huovinen puhuu aivan oikein myös luterilaisesta kasteesta "uskovien kasteena". Usko oli se shibboleet, jonka oli määrä erottaa luterilaiset katolisesta harhaopista (ex opere operato). Mutta sitten törmättiin hankaluuksiin: Kuka uskoo, lapsi, vanhemmat, kummit, seurakunta, pappi? Kaikkia lenkkejä tarjottiin, mutta varmuutta ei saatu - eikä varsinkaan Raamatun tukea! -Mutta kasteessa pitää uskon joka tapauksessa olla läsnä - muutoin olemme katolisia ja muutoin koko kansankirkkosysteemi romahtaa.

Joka miehen usko

"Jo vanhempien pyyntö saada lapselle kaste kätkee jonkinlaisen uskon taakseen. Usko ei ehkä aina ole pitkälle eritelty eikä sitä haluta kovin julkisesti markkinoida. Mutta joku toive Jumalan armosta tähänkin uskoon sisältyy" (ss.190-191).

- Kun kansalaisten kristillisyyttä ei yllä Raamatun vaatimalle tasolle, ottaa kirkko opin omiin käsiinsä. Nyt kansalaisten ei tarvitse ylittää Raamatun rima, riittää kirkon riman ylitys - ja se onkin jo valmiiksi maassa! "Jokainen tulee omalla uskollaan autuaaksi." Tämä on todellisuudessa kansankirkon teologia. Niin, tässä nyt tuodaan rima alas. Piispat näyttävät olevan liikuttavan yksimielisiä:

Mikkelin piispa **Voitto Huotari** opetti jokunen aika sitten, että "*Levolle lasken Luojan*" riittää uskontunnustukseksi.

Pappi antaa uskon

Huovinen nojautuu kasteessa Lutheriin: "Kun pappi tai kastaja suorittaa pikkulapsille toimituksen Kristuksen sijasta, niin hän siunaa heidät ja antaa heille uskon ja taivaan valtakunnan. Sillä papin sana ja teko on Kristuksen omaa sanaa ja tekoa" (s.191).

- Hyvä on, mutta missä kohden Raamatussa tämä on kirjoitettu? Edelleen: todistaako suomalaisten elämä, että pappi on antanut heille uskon? Ripaus reaalisuutta ja totuudellisuutta ei olisi pahitteeksi kirkonkaan toiminnassa!

Seppo A. Teinonen

"Kun Karakallion kodin ovelle tuli traktaattien jakajia, jotka kysyivät talon isännältä, oliko tämä uskossa, Teinonen haki työhuoneen seinältä kehystetyn kastetodistuksensa ja näytti sitä" (s.193).

- Jotkut joutuvat tunkeutumaan ahtaan portin läpi ja kärsimään uudesti-syntymisen kivut, toiset taas pääsevät näin vähällä. Teinonen lienee toisen professorin ja pappismiehen aatetovereita, joka lapsensa kastamisen jälkeen loihe lausumaan: "Meidän Lauri tuli uskoon!"

Katolisuutta

Huovinen asettuu sekä kasteessa että ehtoollisessa pitkälti katolisen kirkon linjoille; sakramentit vaikuttavat automaattisesti. Niiden vaikutus on vastustamaton. Kirkon autuuttava jäsenyys ja sakramenttien vastustamaton vaikutus näyttävät olevan piispa Huovisen teologiset kulmakivet! On huomattava, että Huovinen vaikenee tyystin ehtoollisen kahtalaisesta vaikutuksesta: uskoville siunaukseksi ja epäuskoisille tuomioksi ja kadotukseksi. Tämä ei enää kuulune "kirkon uskoon".

Edelleen hän on suosittamassa kuolleiden puolesta rukoilua, joka kuuluu nimenomaan ortodoksiseen ja katoliseen kirkkoon. Se ohjaa välinpitämättömyyteen täällä ajassa olevien sieluntilasta. Tässä on tietysti taustalla pelko ja epävarmuus siitä, etteivät nämä asiat ole oikein hanskassa. Ihmiset eivät ehkä kuitenkaan opi erinomaisista papeista huolimatta tärkeintä, autuuden tietä. On tarpeen avata takaportti niille, jotka eivät ole ajassa pelastuneet. **Papit haluavat korjata vainajain puolesta rukoillessaan maallisen viranhoitonsa virheet ja laiminlyönnit.**

Luther katsoi Rooman kirkon pelastusvarmuusopin puuttumisen syyksi väärän vanhurskauttamisopin. Näin lienee meilläkin. Kenestäkään ei voida varmuudella sanoa, että hän on uskova, vielä vähemmän, ettei hän sellainen olisi.

Siirtyminen kaavarukouksiin viittaa myös samaan suuntaan (rukousnauhat). "omakohtaiset rukoukset ovat vuosien kuluessa ruvenneet maistummaan yhä enemmän puulta. Yhä enemmän on pitänyt turvautua lainatavaraan, muiden laatimiin rukouskirjoihin, yhä useammin myös ja ´vain`Isä meidän -rukoukseen" (s.199).

- Mutta eikö rukous ole hengitystä? Voiko hengitystä pistää kaavoihin? Eikö persoonallisuuden poistuessa ole vaarassa samalla myös elämän poistuminen? Jeesus ohjaa meitä rukoilemaan "Hengessä ja totuudessa", Joh.4:24. Uskoon tulleen ensimmäisiä tuntomerkkejä on, että hän on oppinut rukoilemaan (omin sanoin), Apt.9:11.

Pappi siunauksen välittäjänä

"Kaikki kirkolliset toimitukset eivät ole surujuhlia. Avioliittoon vihkiminen on usein toivoa täynnä, konfirmaatio miltei aina, Usko, toivo ja rakkaus ovat läsnä. Papilla on oma tehtävänsä Jumalan siunauksen välittäjänä - ja ihmiset saavat olla iloisia" s.(204).

- Mitä merkitsee Jumalan siunauksen välittäjänä oleminen? Henkilön tulee itse olla siunauksen alla, 1 Moos.12:2. Hänen tulee elää Kristuksessa kuten Paavali, Room.15:29. Siunaus tulee Sanan myötä, kun sitä jaetaan oikein (2 Tim.2:15). Kun otamme huomioon, että toimitustilanteisiin tulee yleensä sellaista väkeä, jotka varsin harvoin ovat muuten sanankuulossa, julistuksen tulee olla evankelioivaa. Toinen tosiasia on se, että varsinkin hautajaisissa ihmiset ovat hyvin herkällä paikalla, ja tarjoavat täten otollisen maaperän Jumalan sanan kylvölle. Tällöin on erinomainen tilaisuus julistaa parannusta syntien anteeksi saamiseksi, Luuk.24:47.

Papin ei pidä tyytyä siihen, että kuulijat saavat myönteisen kuvan seurakunnasta,

jotakin kirkollista kosketusta ja epämääräisiä hengellisiä vaikutteita. Pappi siunaa, siunaa ja siunaa - eihän kellään ole mitään tällaista papin roolia ja imagoa vastaan! **Kansankirkon pappi on nimenomaan siunaava pappi!** Mutta Raamattu liittää Jumalan siunauksen nimenomaan ja ainoastaan parannuksen ja uskon yhteyteen? Eikö kansankirkkosirkus petä ihmisiä?

"Teille ensiksi Jumala on herättänyt Poikansa ja lähettänyt hänet siunaamaan teitä, kun käännytte itse kukin pois pahuudestanne" (Apt.3:26).

Silloin kun pappi unohtaa em. näkökohdat, hän jää "seremoniamestariksi". **Lähetyskäsky on jotakin paljon enemmän kuin "siunauskäsky".**

Pappiskutsumus

"Ilman kutsumusta papiksi ryhtymisessä ei ole oikein mieltä" (s.211).

Huovinen käsittelee kovin ympäri pyöreästi tätä kysymystä: "Kutsumuksen puutteen tunteminenkin voi olla merkki kutsuttuna olemisesta" (s.213).

Jälleen rima lasketaan kansankirkollisen alas - jokainen täyttää kriteerit! Syytä onkin näin tehdä, koska galluputkimuksen mukaan vain joka viidennellä teologian opiskelijalla on kutsumus. Huovinen hämmentää asian vielä entisestäänkin mainitsemalla, että kutsuja voi tulla eri tahoilta: sydäimestä, kirkkoherralta, seurakunnalta, kristilliseltä yhdistykseltä, tuomiokapitulilta - ja Jumalaltakin. **Taidatkos sen sekavammin sanoa!**

Salainen usko

"Sisäisen kutsun luonteeseen kuuluu, että sitä on vaikea todistaa. Toiset ihmiset eivät voi arvioida sisäistä kutsua, se on subjektiivinen ja henkilökohtainen. Samalla tavallahan uskokin on salassa pysyvää sydämen uskoa, persoonallista ja yksityistä" (s.214).

- "Salainen usko" on kansankirkkoa pystyssä pitävä taikasana. Monen jäsenen usko ei tosiaan näy syystä ettei sitä ole. Suurin osa vaeltaa suruttomuudessa lavean tien kulkijana. Heidän suojaksensa on kehitelty termi "salaisesta uskosta". Viime kädessä piispat vastaavat siitä, ettei yksikään veronmaksaja jää uskovien ringin ulkopuolelle - ja tätä ahkeroitsee myös Helsingin piispa Eero Huovinen tässä kirjassaan tehdä! Jos hiippakunnassa on joku äkkiväärä pietisti, joka ei

anna kaikille taivaspassia, niin piispan ääni kuuluu kaikkien tällaisten hyttysten ylitse "kuin paljojen vetten pauhu": **kaikki te olette kasteenne perusteella jumalanlapsia!**

Vain tämän salaisen uskon pohjalta voidaan kansankirkkoa nimittää "uskovien yhteisöksi". Tämän salaisen uskon pohjana ja perustana on tietysti kasteessa tapahtunut uudestisyntyminen. Kansankirkon mieltämiseen uskovien yhteisöksi tarvitaan "vahva usko", **jota ei taida löytyä muilta kuin piispoilta ja muilta teologeilta.** Tämä usko on luulottelua siitä, että kaikki kastetut ovat Jumalan lapsia riippumatta siitä, millaista elämää he elävät. Tässä siis täysin hylätään empiirinen puoli, "uskotaan näkemättä".

Luther kieltää omistavansa näin vahvan uskon. Hän päättelee Kristuksen kirkon läsnäolon tuntomerkkien perusteella:

"Voisin minäkin hokea: Kirkko, kirkko, isät, isät, kuten he tekevät, ja luulevat asian olevan sillä selvän. Mutta minulla ei ole sellaista merkillistä uskoa, josta Jumala on minua varjeleva, kun hän on minut siitä kerran vapauttanut, - ei ole siis minulla sellaista uskoa, että voisin kutsua Kristuksen kirkoksi sellaista kirkkoa, joka koristaa itseään Kristuksen kirkon nimellä ja siitä kerskaa ja kuitenkin on jumalattomien kopl ja perkeleen kirkko, kuten hedelmät valtavasti todistavat puun olevan pahan... "

Raamatun usko ei ollut salainen ja näkymätön usko, Mat.5:13-16; 10:32,33; Room.10:9,10; Ilm.12:11.

Papin arvostelu

Huovinen ei näytä hyväksyvän "alhaalta päin" tulevaa arvostelua. "Kirkkolaki on jo kauan korostanut sitä psykologisestikin viisasta ajatusta, että seurakuntalaiset eivät ole papin kirkko-oikeudellisia opinvartijoita" (s.245).

- Tämä taitaa olla Huoviselle arka paikka! Raamattu kuitenkin liittää yleisen pappeuden tehtäviin oppien ja opettajien arvostelun. Seurakuntakokoontumisessa yksi puhuu ja muut "arvostelkoot", 1 Kor.14:29.

"Maallikot hyödyntäisivät meidän teologien viranhoitoa parhaalla mahdollisella tavalla, mikäli eivät luottaisi meihin ilman muuta. Heidän pitäisi aina pyhän Raamatun perusteella asettaa meidät vastuuseen julistuksestamme, opetuksestamme ja elämästämme. Heidän ei pitäisi koskaan hyväksyä sitä mitä me sanomme vain siksi, että olemme teologeja...."

(Leif Andersen, Perusta 4/92).

"Onko totta, että Jumalasta syntynyt lakkaa arvostelemasta muita? Kaikki rakkaudeton arvostelu lakkaa; mutta kyky hengellisten arvostelemiseen herää vasta nyt. Musikaalinen ihminen pystyy arvostelemaan musiikkia, tiedemies tiedettä ja kristitty kristillisyyttä. Vasta nyt hän pystyy erottamaan Jumalan hengen maailman hengestä, paimenen äänen palkkapaimenen äänestä, evankeliumin ihmisajatuksista" (Fredrik Wislöff).

Tunnustuskirjat opettavat:

"Ei saa suostua edes säännönmukaisesti valittuihin piispoihin, jos he käyvät harhaan tai opettavat ja määräävät jotakin Pyhän Raamatun vastaista."

Kenen paimen?

"Luterilainen kirkko on piispallinen kirkko ja tämän mukaisesti piispa

toimii pappien ja seurakuntien ylimpänä hengellisenä kaitsijana...Piispa hoitaa paimenen virkaa monella eri tavalla: omalla toiminnallaan, kannanotoillaan ja esimerkillään" (s.246).

- Alun perin paimenen lauma on käsittänyt vain uskovat ihmiset. Raamattu lähtee tältä pohjalta; Pietari muistuttaa tästä, "Jumalan lauman" kaitsennasta, 1 Piet.5:1-4. Tunnustuskirjat puhuvat seurakunnasta "uskovien yhteisönä". Tosin tämä määritelmä vesittyy tehokkaasti opetettaessa uudestisyntymistä kasteessa. Käytännössähän luterilainen seurakunta on "kastettujen yhteys".

Väinö Malmivaara runoilee: "*Pue piispat, vartijat, Herran kansan kaitsijat, voimallasi taivahasta. Estä Suomi hukkumasta.*"

Piispat eivät halua apostolien tapaan alentua vain piskuisen "Herran kansan" kaitsijoiksi. He haluavat vallan janossaan olla "koko kansan" kaitsijoita - ja tämä johtaa harhaan!

Näin sivullisena ajattelisin, että suurin piispan ongelma on juuri tässä: **lauma on toinen kuin Raamatussa**. Uskovien sijasta laumaan kuuluvat kaikki ihmiset. Sekalaisesta laumasta käsin vääristyy sitten kaikki teologia. Mikään ei käy yhteen Raamatun kanssa. Kansankirkon piispuudelle ja papeudelle ei saada tukea Raamatusta - se on siis "ihmiskeksintöä"! Tokihan Raamatusta yritetään vääntää jotakin tämänkin systeemin tueksi, kuten Huovisen teos osoittaa.

Kristuksen kirkko

"Suomen Kuvalehden 1970-luvulla ilmestyneessä haastattelussa Teinonen oli sitä mieltä, että Suomen evankelis-luterilainen kirkko on varmasti oikea Kristuksen kirkko. Muuten se olisi hajonnut kahdessa viikossa" (275).

- Yllättävän heiveröinen peruste kelpaa piispa Huoviselle kirkkonsa tueksi. Eikö vankempia perusteluja ole saatavissa? **Rooman kirkko** on säilynyt vuosisadasta toiseen, mutta se on kuitenkin antikristillinen yhteisö, jonka johtajasta paavista **Tunnustuskirjat** sanovat:

"Loppujen lopuksi: siinä on vain ilmetty perkele" (TK. s.254).

Eikö kysymys Kristuksen kirkosta tulisi ratkaista Raamatun ja Lutherin tapaan tuntomerkkien pohjalta? Kirjan aihe olisi antanut mahdollisuuden puuttua seurakuntaoppiin laajemmaltikin. Erittäin hyvä otsikko olisi ollut "Oikea Kristuksen kirkko". Miksi aihetta ei otettu esille - eikö kärsinyt?

Malli alkuseurakunnasta

"Kirkollisen työyhteisön esikuvaksi sopii paavalilainen kuva Kristuksen yhdestä ruumiista, jossa on erilaisia jäseniä niin kuin ihmisruumiissa. Kaikilla on oma tehtävänsä, mutta kaikki ovat kiinni Kristuksessa, ruumiin päässä" (s.306).

- **Kansankirkon samaistaminen alkuseurakuntaan ja Kristuksen ruumiiseen on vertaansa vailla olevaa harhauttamista.**

Saarnaajan persoona

"Lutherin mukaan myös epäuskoisen ja pakanallisen saarnaajan saarnalla voi olla vaikutusta, kun se vain pitäytyy Kristukseen. Vaikka ´katalat konnat´ tai jopa itse Perkele saarnaisivat Kristusta, tuollaisen saarnan kautta voi tulla autuaaksi" (s.323).

-Saattaahan **Luther** näin sanoa, mutta Raamattu ei näin opeta. Jumalalle ei tosin ole mikään mahdotonta, mutta on selvää, että normaalisti Jumala käyttää vain niitä, jotka elävät uskonyhteydessä häneen.

Väinö Hotti